

Lata 1899 - 1900 - 1901.

Brak listów z 1899r. W początkach kwietnia 1899r. Piłsudski przyjechał do Londynu, gdzie przebywał dwa tygodnie. Dotychczasowy współredaktor i zecer "Robotnika" w Wilnie, Stanisław Wojciechowski (Adaś, Edmund) ożenił się, wyjechał do ~~Rm~~ Rapersvili, a potem do Londynu, gdzie przebywał przez szereg lat. Na jego miejsce jako zecer przyjechał ~~z~~ z Londynu do Wilna Kazimierz Rożnowski (Karol, Karbol, patrz odnośnik 19 do listu No.2). Zwiększyło to pracę Piłsudskiego w redagowaniu "Robotnika".

15 lipca 1899r. odbył się we wsi Paproć Duża (w łomżyńskim) ślub Józefa Piłsudskiego z Marią z Koplewskich Juszkiewiczową, która przeprowadziła rozwód w kościele ewangelicko-reformowanym. Nie mogąc uzyskać ślubu w kościele katolickim, Piłsudski zmienił 24 maja 1899r. w Łomży wyznanie na ewangelicko-augsburskie. Na łono kościoła katolickiego powrócił 27 lutego 1916r. Maria Piłsudska zamieszkała z mężem w domu, gdzie drukowano "Robotnika" i pomagała mu w pracy.

W końcu 1899r. zdecydowano przenieść drukarnię do Łodzi ze względów na bezpieczeństwo. 28 października Piłsudscy byli już w Łodzi i 3 grudnia wyszedł kolejny 34-y numer "Robotnika".

W nocy z 21 na 22 luty 1900r. oboje Piłsudscy zostali aresztowani, a także Aleksander Malinowski. W kilka dni potem aresztowano w Wilnie Kazimierza Rożnowskiego.

Piłsudski przebywał w więzieniu w Cytadeli warszawskiej, a potem, udając chorego umysłowo, w szpitalu w Petersburgu, skąd uciekł 14 maja 1901. Maria Piłsudska została zwolniona z więzienia 21 stycznia 1901r. W czerwcu oboje znaleźli się we Lwowie.

W ciągu lat 1900 (po aresztowaniu) i 1901 (do czerwca) Piłsudski nie pisał żadnych listów, poza paru grypsami z Cytadeli.

125

List do Jędrzejowskiego z 15 lipca 1901r. Trzy i pół strony ścisłego pisma,
format 17,5 x 11,5 cm. 24

(20.VI.901) 901r.

Mój kochany chłopie! Obyś zechcesz mnie wybaczyć, że cały ten czas do cie-
My dear friend! Nie piszę długo bo pisać mi się nie chce, a powtórę mam
ndzieję po krótkim czasie się z Tobą zobaczyć. Proszę Cię wyslij 4 (cztery)
załączone listy zaraz po otrzymaniu - cztery w mniejszych kopertach i zaadresow-
wane moje ręka. Dwa zaś listy niezaadresowane są 1) od Felka - stoi na kopercie
litera "B" w rogu u góry koperty, co z nim robić mają jakoby wiedzieć. 2) Od
Wicka - również wiesz zapewne co z nim robić bo mi żadnych szczegółów ani jeden,
ani drugi nie komunikował.

Jak się tylko postanowi ostatecznie co mam z sobą robić, napiszę do Ciebie
obszerniej, będę zapewne wówczas głowę nie tak roztrzepaną, jak obecnie. Tym-
czasem zaś powiem Ci jedynie, że jestem rad nieskończenie, że się tak pięknie
mi udało pozostać między wami. Całuję Ciebie i wszystkich naszych jaknajserdecz-
niej. Kobietom serdeczne pozdrowienia załączam. Mary i Henrysia ode mnie ucałuj.
Żona moja prosi załączyć jej best compliments Tobie i Twej lady.

Tw(6j)

Ziuk

No. 6

Pierwszy list z 20 czerwca 1901r. pisany przez Piłsudskiego po ucieczce
których teraz przewiduję... Jedno dla mnie jest pew-
adresowany był do Jędrzejowskiego w Londynie. Jedna kartka papieru listowego
factem, że G.K. obecnie... formatu 21,5 x 13,7 cm.

1. Oboje Piłsudscy udali się do Londynu dopiero w połowie listopada 1901r.
2. Felek - Feliks Perl. 3. Wicek - Jan Rutkiewicz (1875-1950), pseud. Wicek,
członek PPS w Zagłębiu, w CKR 1902-6, na zesłaniu na Syberii 1907-11, powtór-
nie 1915-17. Organizator Związku Robotniczego Stowarzyszeń Spółdzielczych (od
1919r.). 4. Mary - Maria Jędrzejowska.